

door de sympathie van 't volk zelf gedragen worden, en is juist daardoor aan gestadige wijziging en omvorming onderworpen.

§ 8. *Gebruik en omgangsvormen.*

Naast deze beide spontane regelingen, die aan het gemeenschappelijk volksleven leiding geven, staat nu voorts de geheel andere rubriek van Gebruiken, Manieren en Verkeersvormen, die op zich zelf nooit een juridisch, noch ethisch karakter dragen kan. Deze levens- en verkeersvormen toch raken niet het wezen, maar alleen den vorm der samenleving, ook al zijn ze oorspronkelijk uit den nood van het leven opgekomen. Het gebruik om bij ontmoeting op den weg elkander te groeten, en bij die begroeting zekere aangenomen bewegingen met de hand te maken, had eertijds zijn oorsprong in de vreeze, dat de persoon, die u naderde, roover of bandiet kon zijn; het uitblijven van de groetenis kon dit dan nog zoo tijdig verraden, dat ge u op verweer tegen overval kondt voorbereiden. Toch zijn, nadat al zulk gevaar week, deze usantiën vooral in het Oosten in zwang gebleven; en ten deele ook nog onder ons aangehouden. De ontblooting van het hoofd, het buigen van het gelaat, het groeten met de hand, in andere landen zelfs de handkus, of de omarming en de kus op het gelaat hielden stand, om aan verkeer en omgang een geordend karakter te verleenen. Zelfs bij enkele dieren neemt men soms zulke bejegeningsvormen bij ontmoeting waar; denk slechts aan het koekeloeren onder sterke halsbuiging bij duiven. En voorts het elkander begroeten op geboortedagfeesten of naamdagen, de rondzegging bij voorgenomen huwelijk, bij geboorte of overlijden, kraambezoek, rouwbezoek, begeleiding bij uitvaart, het op geregelde tijden elkander bezoeken, het aanbieden van kleine geschenken, het afgeven van visitekaarten, het in feestgewaad verschijnen bij hooge festijnen, het wenschen van nieuwjaar, het opstaan, als men man is, voor een vrouw, het voor haar uit den weg gaan, het eeren van goede gebruiken in betamelijke en tucht-eerende kleeding, het niet in de rede vallen, eer iemand uitgesproken heeft, het zich noemen van dienstwillige dienaar, het aanspreken in schriftuur met toegekenden titel, het gebruiken van geijkten term en titel op het adres, het opstaan en uit den weg treden van den jongere